

divjaki, pravcati divjaki. Drug primer: ako nemški delavec opazi, da nimaš južine, ali da ješ sam kruh, kot navadno mi, ti takoj ponudi polovico svoje južine, češ, pri samem kruhu ne moreš delati.

Delo s stroji.

Kakor sem že omenil, se delo opravlja s stroji na poljih in povsod, da delavec stori le tisto, kar stroj ne more. To je vse tako bodisi pri malem kmetu ali pri veleposestniku. Mnogo truda in žuljev je s tem prihranjenih delavcu, ker vse, kar je težjega, opravi le stroj, katerega delavec le samo opravlja, goni ga elektrika, bencinmotor ali tudi živina. Stroji v kmetijstvu so tukaj tako velikovrstni, da o mnogih naš tudi najnaprednejši kmet niti pojma ne bi imel. Mnogo dela se z delavci tukaj opravlja, o katerem bi naši kmetje rekli, da je brezpomembno. Pšenica in vsa žita n. pr. se tukaj okopavajo. To delo se tudi bogato izplača. Med redi ne sme biti niti ene travice. Kje smo še pri nas samo v tem oziru? Glavna gonilna sila je tukaj elektrika, posebej pa v domačem gospodarstvu, kjer goni vse stroje. Z elektriko se mlati, dviga seno in snopje na visoke parme, žaga drva, da, celo se može krave in striže lase. Pa tudi orodje za ročno delo je tako mnogovrstno in za vsako opravilo posebej prirejeno, ker vsako delo se mora najvestneje opraviti.

Delo — čast.

Prepričan sem, da tako ugodno stanje Nemčije v gospodarskem oziru izvira iz dejstva, ker je tukaj delo čast, nikdar pa sramota. Imam vtis, da je Nemčija ogromna država dela. Ne sramuje se tukaj prijeti za delo niti graščak, ne oskrbnik in šafar. Pazniki, v našem pomenu »šafarji«, delajo tukaj kakor mi delavci. Čudno se mi je zdelo od začetka, da je naš oskrbnik, ki ima skrb za celo ogromno posestvo, razdelil dnevno 30—50im delavcem dela, pa je delal vedno vzporedno z nami, ako ga le ni skrb klicala drugam. Dela vsaki dan z nami, ne samo včasih. Šafarji gredo z delavci po partijah ven na polje, oni so tudi odgovorni za storjeno delo, nikoli pa ne delavec. Z delavci so prijazni in se ne smatrajo za kaj višjega od delavca, čeprav ne nosijo delavnega predpasnika. Kako pa je pri nas v tem oziru? Vidim, kako gospod sam prime praktično za delo, ne vpraša, ali se bo umazal, dočim je graščak in ima samo v strojih milijonske vrednosti. S tem je tudi pokazano, da je delo potrebno vsakemu človeku, ne samo nemančiču, ki mora delati, da more živeti. Včasih pride sila, delamo kakor

živi stroji; vendar se mi zdi vse lažje in me vzpodbuja zavest, če dela tisti, ki je nekaj več, tedaj tudi zame, ni delo muka in ne sramota. Tukaj pač velja načelo: »Kdor ne dela, naj ne je« in »Vsi za skupni blagor«. So tukaj slučajji, da mali posestnik z malo gostilno gre delat celi dan, čeprav mu tega ne bi trebalo. Naši šafarji in tisti, ki si predstavljajo, da imajo posestva ali službe, zato da jim samim ni treba ali ne bi jim vsaj trebalo lastnoročno prijeti za delo, bi se tukaj marsikaj naučili. Prepričan sem, da bi celo tisti, ki tako delavstvo radi šikanirajo in njegove resnične potrebe in pravice omalovažujejo, tukaj rajši postali navadni delavci, kakor pa pazniki.

Prihodnjic več in pozdravljeni!

Andrej Mir.

(Opomba uredništva: Objavljamo pismo, kakor smo ga prejeli od našega naročnika.)

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg dne 16. avgusta so pripeljali špeharji na 26 vozeh 49 komadov zaklanih svinj, 12 voz krompirja, 8 čebule in 1 voz slame. Meso je bilo po 15—28, špeh 17—24, krompir 0.75—1.50, čebula 3—4, slama 52. Zelje glava 2—5, kumarce 0.50—3. Pšenica 2—2.50, rž 1.75—2, ječmen 1.75—2, oves 1.25, koruza 1.75—2, ajda 1.50—2, oves proso 2.50, fižol 2.50—3, grah 8, kokoš 30—45, piščanci 25—35, raca 20—30, gos 35—50. Česen 16, gobe 2.50—3, jabolka 4—6, hruške 8—16, slive 4—10, breskve 14—18, grozdje 12—16. Mleko 2.50—3, smetana 12—14, surovo maslo 36, jajca 0.75—1.25, med 15—18, marelica 26.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo: 27 konjev, 14 bikov, 197 volov, 412 krav in 21 telet, skupaj 671 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 12. avgusta 1930 so bile sledeče: debeli vol 1 kg žive teže od 8.25 do 10 Din, poldebli vol 7 do 7.50 Din, plemenski vol 5.75 do 6.75 Din, bik za klanje 6.50 do 10 Din, klavne krave debele 7 do 10 Din, plemenske krave 5 do 5.25 Din, krave za klobasenje 4 do 5 Din, mlazne krave 5 do 6 Din, breje krave 5 do 6.50 Din, mlada živina 7 do 9 Din. Prodanih je bilo 390 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 9 komadov, v Italijo 16 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 1 kg od 16 do 20 Din, meso ob bikov, krav in telic do 10 do 14 Din, teležje meso od 16 do 30 Din, svinjsko meso sveže od 15 do 28 Din.

NAŠA DRUŠTVA

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Fantje, na plan! Dne 24. avgusta t. l. se vrši pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju za domačo in sosedno župnijo »Fantovski dan«, na katerem bo zborovala čila fantovska moč iz Dravskega polja ter se navduševala za potrebne fantovske ideale. Fantovski dan mora v vseh župnijah lepega Dravskega polja poživiti in utemeljiti delavne fantovske krožke, ki bodo z gorečo vnemo delovali za versko kulturni dvig svojega okraja. Dopoldne ob pol 10. uri bo cerkveno opravilo, takoj za njim pa zunaj cerkve fantovsko zborovanje, na katerem bo med drugimi tudi govoril priznani mladinski organizator dr. Josip Jeraj. Popoldne se vprizori igra »Pri Hrastovih«. Čez poldne bodo udeleženci iz sosednjih župnij prijatelji povabljeni na domove šentlovenčkih fantov. Fantje Dravskega polja, dne 24. avgusta vsi na veselo pobratimstvo!

Jarenina. Vse domačine in okoličane prav uljudno vabimo v nedeljo dne 31. avgusta v Jarenino, na dan spomina, posvečenega padlim vojakom, strašnim vojnim žrtvam in v svetovni vojni trpečemu narodu. To je dan, na katerega moramo priti vsi, da se oddolžimo vsem tistim, ki nosijo težko znamenje vojnih grozot. Po večernicah v cerkvi bode procesija na pokopališče, kjer bo blagoslovljena prenovljena kapela, v kateri je vzdana plošča spomina vseh v svetovni vojni padlim vojakov. Obrede izvrši preč. g. monsignore Vreže. Po blagoslovlitvi se vprizori v društvenem domu pretresljiva vojna drama Maeterlincka: »Stilmondski župan«. To dramo so igrali v ljubljanskem in mariborskem gledališču. To je igra, ki nam pokaže golo in resnično sliko grozot v svetovni vojni.

Sv. Anton v Slov. goricah. Kdor nima prekratkih nog ali pa premalo korajže, ta bode gotovo pribežal v nedeljo dne 24. avgusta k Sv. Antonu v Katoliški dom pogledat, kako se je dobremu vojaku Svejku v svetovni vojni godilo. Takšnega »heca« kot je »Dobri vojak Svejke«, še nikjer niste videli. Zato pa le pot pod nogo, pa na lušno svidenje. Za še nekaj lušnega bo! Krikušev Fuksl pa Salomova Turtika se bosta po igri na »prleškem gostovanju« vzela. To bo tudi nekaj novega, le pridite in poglejte, ne bo vam žal. Na svidenje!

vas le vino. Vem iz skušnjaje, da govorite včasih malo preveč ter se radi pobahate. Kaj ne, vi ste tudi danes hoteli mene nekoliko potegniti in hoste že v nekaj trenutkih imeli vse za šalo ter se smejali, češ, kako sem prestrašil lahkovernega krčmarja? Ali ni tako, gospod Ribl?»

Tedaj pa skoči napol vinjeni sluga kakor razkačen ris kvišku, pogleda jezno krčmarja, udari še enkrat po mizi ter zakriči:

»Grom in strela, gospodar Simon, kaj mislite o Boltažarju Riblu! Vi si domišljujete, da govorim to tja v en dan. Toda še enkrat vam rečem, vse, kakor sem vam pravil, je res. Dalje pa nočem govoriti ter vam tudi prepovem, da o tem črhnete proti komu le eno besedico. Drugače prekličem vse ter vas označim kot lažnjivega obrekovalca, ki si je vse te govorce zoper mojega bivšega gospoda izmislil. Pride pa kmalu čas, ko bom sam govoril. Do tedaj pa me naj nikdo ne sili, kajti ničesar si ne dam izsiliti, in če bi tudi prišel birič po me. Zapomnite si to, vi grofovski petolizec!«

»Je že tukaj,« zagrmli močen glas za pijanim Boltažarjem. V tem trenutku ga obstopijo trije možki.

Bili so birič Jožef Krpan ter oba nočna ču-

vaja, ki so sedeli skriti v kotu in začeli poslušati, ko je postajal Ribl vedno bolj glasen.

»Tukaj je sedel birič Krpan, ki te takoj odvede pred mestnega sodnika, da te pošlje k deželnemu profosu. Ta dva moža te bota prijela, da ne boš tukaj rogovill in razsajal.«

Boltažar Ribl se je začel tresti po celem telesu ter se je, napol omamljen od vina, prijel za stol.

»Kaj hočete od mene,« vpraša z negotovim glasom.

»Najprej tvoje roke, da jih zvežemo,« reče birič strogo, »potem pa tvojo glavo. Ti si, kakor si ravno prej sam priznal, tat in take ptiče kaznujejo po postavi, da jih dvignejo na vislice ali pa jim odsekajo glavo.«

Ribl se ojunaci ter reče:

»Ali mislite, da sem že zaradi tega res tat, ako me je gospod, pri katerem sem služil, označil kot tata in goljufa? Ne, povem vam, če mene hočete zapreti, morate zapreti tudi gospoda. Boltažar Ribl vam namreč lahko razodene stvari, ki bi mogle tudi tega gospoda stati glavo.«

Pri teh besedah potegne Ribl dolg nož iz nožnic, ga položi na mizo ter reče:

»Kdo se upa dotakniti Boltažarja Ribla? Če

Zopet nov zvezek
Karl Mayevih spisov

izšel

namreč

II.

zvezek

„PO DIVJEM KURDISTANU“

Z vsebino: V ječi - iz ječe
slovo Amadije. Cena 13 Din.

Naroča se pri

Citlavi knjižarni, Maribor